No. 2930 Woensdag 9 Maart 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

Gezinstoeslag.

Minister Romme is een man met initiatieven, er zijn wel 3 wetten van hem op komst. **Eén tot beperking van de arbeid van de gehuwde vrouw; een regeling tot werkeloosheidsverzekering en** ten slotte naar aanleiding waarvan we iets willen zeggen: een regeling in zake kinderbijslagverzekering.

Er is veel verwoest in de huisgezinnen van onze tijd, doch gelukkig, er komt een kering, men gaat weer zien de schoonheid van het grote gezin; we bedoelen natuurlijk niet het aanprijzen van het grote gezin louter alleen met dit motief: er komen zodoende meer oorlogskrachten. Neen, we bedoelen die bekering, dat terugkomen tot die juiste mooie opvatting. Zoals de Paus die schoon uiteenzet in zijn heerlijke encycliek „Casti Connubii". De mens moet niet de natuur verwoesten doch dankbaar zijn, door zijn werk God eeuwig te verheerlijken, Hem zielen te doen scheppen, die God eeuwig zullen prijzen. Wat dat schrijven bewerkt heeft, we zullen het pas kunnen zien op het laatste oordeel, maar dit is zeker, de stem des Pausen heeft nog de kracht het wereldgeweten wakker te schudden.

De heer W. Dijsselbloem heeft een boek geschreven: „De gezinstoeslag en zijn toepassing in Nederland" (Standaard Boekhandel Brussel), waarin hij laat zien, dat de leiders van het Bureau van Kath. Sociale Actie in Holland het eerst het idee gezinstoeslag propageerden, het is een voorbeeld van het nuttige werk dat een Kath. Bureau voor Sociale Actie kan verrichten.

Ons Curaçaose bureau moge ook zulke ideeën propageren Eén ding wensen we het niet toe, dat n.l. haar ideeën ook zo lang op verwezenlijking zouden moeten wachten. Min. Aalberse schreef er n.l. al over in 1915, en nu pas in 1938 kan de wet komen. (Dat uitstellen, als maar uitstellen, kwam van wege een tekort aan financiën).

Wij mensen zijn hier op de wereld met rechten en plichten, rechten als b.v. een huwelijk te kunnen aangaan, plichten als b.v. te zorgen voor voeding en woning. Om nu die rechten te kunnen verwezenlijken en die plichten te kunnen navolgen, werken we. 't Zou nu kunnen zijn, dat wat die genoemde plichten betreft, we daar direct zelf voor zorgen: zelf 'n huis bouwen, zelf iets planten, doch 't is met de moderne techniek normaal geworden, dat we gaan werken bij anderen en zodoende met ons verdiend geld een huis trachten te vinden en voedsel kopen m.a.w. we vervullen die plichten met ons loon.

Als iemand om werk komt vragen, dan weet men, dat hij komt om zijn rechten en plichten te kunnen verwezenlijken en na te komen, men is er zo van overtuigd dat men daar niet over spreekt als men „op het matje staat". Het is dus ook evident dat een loopjongen, die nog niet die rechten heeft en nog niet die plichten, ook niet een volledig loon verdient, zolang hij nog niet meerderjarig is. Doch indien er een volwaardig werkman komt, dan moet het loon zo zijn, dat die rechten en plichten vervulling vinden, dit laatste natuurlijk naar staat en stand; een ingenieur moet meer hebben als een dokwerker, daar een ingenieur het recht heeft een zodanig loon te eisen dat hij zijn spirituele arbeid naar behoren kan vervullen; welnu spirituele arbeid stelt meer eisen, vraagt meer tot instand-houding ervan, dan handenarbeid.

Ook weet men wanneer er een arbeider komt om werk, dat dat een mens is met het recht om te trouwen, daarom ook komt hij juist werk vragen, om ook **dat recht te kunnen verwezenlijken en gelukkig is men het nu wel eens geworden met wat Paus Pius XI in bovengenoemde encycliek „Casti Connubii" in** deze woorden uitdrukt. „Er moet vóór alles met inspanning van alle krachten naar gestreefd worden dat in een burgerlijke maatschappij dusdanige economische en sociale toestanden geschapen worden, dat alle huisvaders, zowel voor zich zelf als voor vrouw en kinderen, de noodzakelijk levensbehoeften, overeenkomstig rang en stand, kunnen verdienen. Dit weigeren of lager stellen dan billijk is, is een grote onrechtvaardigheid."

Hoe echter moet het leven zijn van die gezinnen, die zo gezegend zijn, dat ze boven het gemiddelde uitgaan: de grote gezinnen. Moet de grote zegen van die ouders, die grote moed van die ouders beloond worden met groter lasten en groter zorgen als die van het gemiddelde gezin. Zien we maar hoe Minister Romme zijn voorontwerp motiveert.

Het wetsontwerp beoogt een grondslag te leggen voor een meer rechtvaardige verdeling van het totale bedrag, dat wordt verloond, door met name verplicht te stellen, dat bij de loonbepaling van hen, wier gezin de feitelijk-gemiddelde omvang overtreft, met de daarmee samenhangende grotere lasten wordt rekening gehouden.

Naar het oordeel van den minister wordt de algemene toepassing van dit beginsel door het algemene welzijn gevorderd. Dat welzijn toch brengt mede, dat de redelijk- en zedelijk-handelende mens, die voor het levensouderhoud van zich en de zijnen aangewezen is op zijn arbeids-kracht, in de algemene organisatie der loonvorming niet een belemmering ontmoet tot het voldoen aan zijn recht op vorming van een gezin naar de wetten der natuur en aan zijn plicht tot onderhoud van het aldus door hem gevormde gezin. **Maar niet alleen uit het oogpunt van de levensrechten en de levensplichten van het individu vordert het gemene welzijn, dat bij de loonbepaling met de kinderzegen wordt rekening gehouden** — evenzeer stelt het algemeen belang hier zijn eisen uit de gezichthoek der gemeenschap. Immers de gemeenschap is voor haar krachtig voortbestaan in het algemeen afhankelijk van de natuurlijke, ordelijke ontplooiing van het gezinsleven, terwijl in het bijzonder de kinderrijke goed-geregelde gezinnen voor haar vooruitgang van de grootste waarde zijn.

Ook om deze reden heeft de gemeenschap belang er bij, dat de loonvorming niet zó geregeld is, dat daardoor degenen, die meer kinderen hebben dan het feitelijk-gemiddelde getal, materieel zeer ten achter moeten staan bij hun met minder kinderen gezegende standgenoten.

We kunnen het onderschrijven, zouden het alleen aldus willen formuleren: niet uit contract rechtvaardigheid direct, doch uit sociale rechtvaardigheid stellen we deze eis. En dan kan men niet tegenwerpen, welnu voor de sociale rechtvaardigheid zorgt de staat: **want ten eerste de staat zijn wij ook en ten tweede moge het waar zijn dat de staat krachtens doel daarvoor zorgt, ook wij** moeten er voor zorgen. En nu komt het oude refrein. Hoe dit alles op Curaçao? Hoe staat het hier met gezinstoeslag op Curaçao? Zou gezinstoeslag ook niet 't Curaçaose familieleven veredelen?

BESCHUIT MET MUISJES, de traditionele tractatie voor de jeugd lieten deze jeugdige Volendammertjes zich tijdens de viering van de geboorte van het prinsesje, goed smaken.

Stadhuis en Kerk

Het burgerlijk en het kerkelijk huwelijk.

P. Hyacinth Hermans schrijft in de Maasbode de volgende rake beschouwing.

Onlangs heeft men in de bladen kunnen lezen, dat men in het Derde Rijk over maatregelen zint om het burgerlijk huwelijk, zoals dat gewoonlijk gesloten wordt voor den ambtenaar van de burgerlijke stand, wat meer luister en praal bij te zetten. Er zal muziek bij ten gehore worden gebracht. De „Frankfurter Zeitung" vermeldt alvast iets van het voorgenomen program. Als het bruidspaar, de getuigen en de bruiloftgasten naar de zaal worden geleid, waar het huwelijk zal worden geregistreerd, dan zal het „Die Himmel rühmen des Ewigen Ehre" van Beethoven worden gespeeld. Als het jawoord heeft geklonken, wordt het „Largö" van Händel aangeheven. Bij het voorlezen van het huwelijksregister komt dan het „Deutschlandlied" aan de beurt, bij het tekenen van het register door het bruidspaar Grieg's „Ich liebe dich", terwijl bij het heengaan de bruiloftsmars uit de „Lohnengrin" van Wagner zal worden gespeeld.

Wij weten niet, of dit alles voor ernstig dient te worden gehouden, en of het ook op de duur ingang zal vinden, maar wij kunnen begrijpen, dat bij al de armoede van een louter burgerlijk huwelijk, waarbij toch twee mensen de gewichtigste daad van hun leven gaan stellen, er behoefte bestaat, deze daad met wat meer plechtigheid dan tot dusver gebruikelijk was te omringen.

Als de Hongaarse schrijver Földi in zijn nieuwe roman „Echtgenoten", — een boek overigens waarin hij beschrijft hoe de echtgenoten juist niet met elkander moeten leven — de huwelijksvoltrekking op de Burgelijke Stand tekent, dan doet hij dat in deze enkele bijna verschrikte woorden: „Wat is er? Wat is er gebeurd? Is dit een huwelijk? Handen drukken, zoenen, gelukwensen. Rondom hen rumoert het, mensen verdringen elkaar. Mensen praten veel en hard".

En Marcelle Tinayre tekent het huwelijk op het stadhuis als volgt: Men belooft gehoorzaamheid. Wie gelooft er ernstig in? Het woord staat in de wet. Gij belooft het aan den man, die u trouwt, voor den ambtenaar van de burgerlijke stand, maar niemand neemt dit ernstig op, noch gij, noch uw echtgenoot, noch de man van de wet zelf.

Het is een beleefdheid, een formule. Het burgerlijk huwelijk is een contract, dat herroepen kan worden. Het legt de contractanten verplichtingen op, maar pretendeert niet, dat het hun ook de kracht geeft ze na te leven...

Het is natuurlijk onze bedoeling niet met het burgerlijk huwelijk de spot te drijven, wij erkennen het burgerlijk huwelijk om zijn sociale effecten. Het is nuttig en noodzakelijk gebleken, dat de huwelijken en al wat daar sociaal aan vast zit, behoorlijk ambtelijk worden geregistreerd. Maar dat sinds anderhalve eeuw de priester door een willekeurige ambtenaar wordt vervangen, lijkt de christelijke samenleving zeker niet ten goede gekomen. Geen waar christen en katholiek heeft dan ook ooit met het burgerlijk huwelijk alleen kunnen volstaan.

Van het burgerlijk huwelijk geldt ook het woord, dat Christus sprak tot de Pharizeën: „in den beginne was het zo niet".

Bij alle volkeren, zowel onder de Egyptische volkeren, Griekse als Romeinse beschaving is het huwelijk altijd een religieuse daad geweest onder aanroeping van de Godheid. Vooral ook bij de Joden, en nog gebruikt de Katholieke Kerk, als Zij de huwelijkszegen uitspreekt over bruid en bruidegom dezelfde woorden, die Raguel uitsprak over de verbintenis van zijn dochter Sara met den jonge Tobias: „de God van Abraham, de God van Isaäc en de God van Jacob zij met u lieden, en Hij verenige u en schenke Zijnen volle zegen". En eerst daarna namen zij papier en schreven het huwelijksverdrag.

Nog geldt ook het woord van den Engel voor onze moderne wereld: „Diegenen namelijk, die zó het huwelijk aangaan, dat zij God buiten zich en buiten hun hart sluiten, en zó hunne lusten bevredigen als paard en muilezel, die geen verstand hebben, over hen heeft de duivel macht."

Hebben de volken uit de oudheid het huwelijk altijd beschouwd als iets heiligs, Christus en de Kerk verhieven het tot een bovennatuurlijk Sacrament, een teken, dat heiligmakende genaden geeft aan hen, die het aangaan voor den priester als getuige en vertegenwoordiger van God. Het Sacramenteel karakter waarborgt de eenheid en onverbreekbaarheid van het huwelijk. En deze eenheid en onverbreekbaarheid, zijn ondanks menselijke fouten en tekortkomingen, nooit aangevochten geweest, tot de Hervorming kwam, die de poort openzette voor het idividualisme en tegelijk de mogelijkheid opende voor de echtscheiding.

Daarna kwam de grote Jean Jacques Rousseau, en in zijn gevolg Voltaire en de Encyclopedisten als baanbrekers der Franse Revolutie, die van oordeel waren, dat alle sociale en maatschappelijke problemen moesten worden losgemaakt van elke godsdienstige en religieuze grondslag, en zó ook het huwelijk, dat als sacrament aan de godsdienst gebonden was.

De grote, veelbewonderde en graag gevolgde Jean Jacques Rousseau, van wien zo pas een Georges Duhamel, zelf een erkend agnosticus, getuigde, dat hij nooit anders dan met een glimlach dacht aan diens zinneloze praat over de voortreffelijkheid van de menselijke natuur, en dat ondanks hem de verhoudingen tussen de mensen onderling tegenwoordig wanhopig zijn geworden. Zelf gevormd in de rationalistische school van zijn tijd toont George Duhamel nu een heimwee naar de oude christelijke moraal.

Deze oude christelijke moraal kreeg een schok, toen de Revolutie het huwelijk verklaarde tot een zuiver burgerlijk contract, nog verzwakt door de instelling van de echtscheiding.

Nadien werd in de „Code civil" van Napoleon officieel het huwelijk geseculariseerd, met deze bepaling dat zij die Kerkelijk en religieus wilden trouwen, eerst hun burgerlijk huwelijk moesten voltrekken voor de Burgerlijke Stand.

Napoleon's „Code Civil", die onder de **regering van Lodewijk Napoleon, ook naar Nederland werd overgebracht, werd** ***hier grotendeels aanvaard, en geldt ook nu nog als grondslag van ons Burgerlijk Wetboek.*** **Dit bepaalt dat elk huwelijk** moet worden gesloten voor den ambtenaar van de Burgerlijke Stand, terwijl het mede de mogelijkheid tot echtscheiding erkent. Met het gevolg, dat ook hier te lande, gelijk overal waar ze officieel geoorloofd wordt verklaard, de echtscheiding in aldoor stijgende lijn toeneemt, en men de mogelijkheden daartoe tracht te verruimen. Gelijk de onlangs in de „Standaard" gepubliceerde cijfers ons wel schrikbarend doen beseffen. Alleen voor Amsterdam in het afgelopen jaar 1937 staan niet minder dan 711 uitgesproken echtscheidingen ingeschreven, waarvan alleen reeds 122, waarbij het huwelijk nog niet of hoogstens drie jaren had geduurd. Maar toch ondanks de gestage ondermijning van de heiligheid van het huwelijk, bleken de mensen toch van nature nog zo christelijk aan te voelen, dat zij toch de Kerk de voorrang bleven geven boven het stadhuis en de Burgerlijke Stand, en dat zij de gang naar het stadhuis bleven beschouwen als meer een registratieformulier, maar dat het eigenlijke huwelijk werd voltrokken in de Kerk. Het burgerlijk huwelijk werd zo eenvoudig mogelijk voltrokken, het plechtige ceremonieel werd gereserveerd voor het kerkelijk huwelijk.

Als Charles Boissevain, de voormalige hoofdredacteur van het „Algemeen Handelsblad" nog in het begin van deze eeuw geestdriftig getuigde: „mij is het huwelijk een Sacrament", dan bedoelde hij te erkennen, dat het huwelijk voor hem iets heiligs betekende, aan welks heiligheid niet mocht worden geraakt.

Een natuurlijk Sacrament, maar dat door Christus en de Kerk werd verheven tot een bovennatuurlijke orde.

Een Sacrament dat daarom alleen kan worden toegediend voor de Kerk en den priester. Het enige Sacrament, dat niet door den priester wordt toegediend, maar dat de gelovigen, die een echtverbintenis willen gaan, zich zelven toedienen, met den priester als getuige en vertegenwoordiger Gods.

Het huwelijk dat ons altijd door de Kerk is voorgehouden als een der grootste en gewichtigste Sacramenten.

En het is, omdat de heiligheid en het sacramentele van het huwelijk niet onverdeeld meer wordt erkend en beleefd, en het burgerlijk huwelijk naar de voorgrond werd geschoven, dat zoveel schone christelijke en katholieke, oude gewijde gebruiken bij het huwelijk zijn verloren gegaan en in vergetelheid zijn geraakt.

Reeds de verloving werd zoveel als de inzet van het huwelijk, een trouwbelofte, waaraan met grote ernst werd vastgehouden. Onder aanroeping van Gods' heiligen naam gingen de jonge mensen deze verloving aan in tegenwoordigheid van den priester, dikwijls van den bisschop, en van hun wederzijdse ouders. De ring, die nu de trouwring is geworden, symbool van de liefde, die niet eindigt, werd bij de verloving reeds het jonge meisje aan de vinger geschoven als teken harer verbintenis. Bij de oude Romeinen was deze ring van ijzer, een herinnering misschien waardoor Mussolini gedurende de Abessinische oorlog er toe kwam ijzeren trouwringen uit te reiken, maar bij de Christenen werd deze ring van edel metaal, van goud, om de hoge waarde van de trouwbelofte aan te geven. Ook werd de verloofde vaak een paar schoentjes aangeboden ter beduiding dat zij een weg van geluk zou gaan. Vandaar misschien de oorsprong van het traditionele gebruik, vooral in Engeland nog veel in zwang, een huwelijkspaar, dat het ouderlijk huis verlaat, een schoen op de reiskoets mede te geven.

De verloving was een tijd van gebed en overweging om zich waardig voor te bereiden voor het huwelijk. **De Kerk veroorloofde niet, dat de verloofden onder een en hetzelfde dak samen woonden,** dat nog lang door de Katholieken en ook door anderen in beoefening werd gebracht, maar waar in de tegenwoordige tijd maar weinig de hand aan wordt gehouden.

Volgden gedurende vier weken de vier bannen of roepen, opdat het voorgenomen huwelijk openbaar zou worden, zodat de Kerk er veilig haar goedkeuring en toestemming aan kan geven. Op de dag van het huwelijk droeg de bruid een sluier en een krans of kroon op het hoofd, de sluier van het latijnse woord „nubere", dat sluieren, trouwens betekent. De krans of kroon als een teken van heiliging en begenadiging van de H. Geest. De haren werden los tot op de schouders gedragen als teken van kuisheid. Daags na het huwelijk werd het haar opgebonden.

Volgde de huwelijksinzegening, waar de bruid en bruidegom, als de bedienden van het H. Sacrament tot op de trappen van het altaar werden toegelaten. Bruid en bruidegom reikten elkaar de ontblote rechterhand, welke samenstrengeling de bezegeling betekent van het heilig huwelijkscontract, dat hier gesloten wordt.

De ringen worden door den priester gezegend onder het schone gebed „Zegen, Heer, deze ring, die wij in Uw naam wijden, opdat zij, die hem dragen zal, ten opzichte van haar bruidegom een ongerepte trouw bewarend, in uw vrede en uw wil volharde, en steeds in wederzijdse liefde moge leven."

Onder de Mis gingen bruid en bruidegom te communie — een wens, waar de Kerk ook nu altijd op aandringt — en ontvingen samen één doorgebroken hostie. Na het „Pater Noster" gaan bruid en bruidegom andermaal de trappen van het altaar op voor het ontvangen van de schone en beeldrijke huwelijkszegen.

Zo werd het katholieke huwelijk andermaal een bruiloft van Cana met Jesus en Maria, want het was en is nog gebruikelijk, dat de bruid na de H. Mis haar kaars gaat offeren aan Maria. In sommige streken van Frankrijk werd 't huwelijksbed versierd met rozen en doornen als symbool van de vreugden en de smarten van het leven, en nog is het een vroom gebruik, dat de priester in de morgen of namiddag het huwelijksbed komt zegenen als om het komende geslacht te heiligen.

Zo heeft de Kerk steeds acht gegeven om in een schone liturgie het Sacrament des huwelijks voor de gelovigen hoog en heilig te houden.

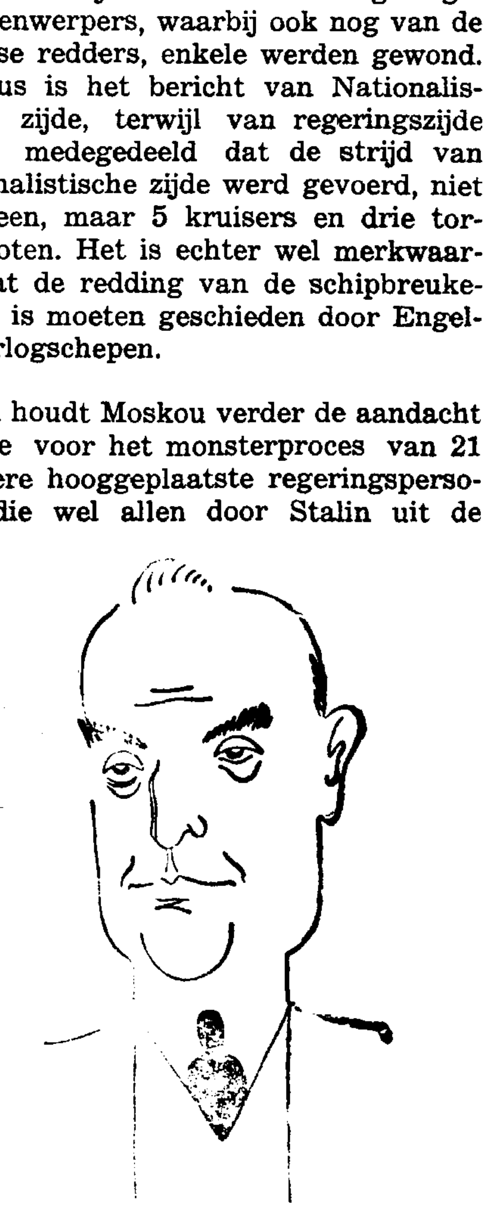
Het mag dan waar zijn, wat de Duitser zegt: „Ehen werden auf der Erde, nicht im Himmel geschlossen", de genaden des hemels kunnen zij niet ontberen, maar zij zullen het huwelijk tot een hemel op aarde maken.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Onze aandacht is dezer dagen weer even wat meer gevestigd geweest op de Spaanse burgeroorlog door de ondergang van de Nationalistische Kruiser „Baleares", die in een zeegevecht met twee regeringskruisers en drie torpedoboten door een torpedo in de kruitkamer werd getroffen en daarbij ontplofte en zonk. Nog 300 van de manschappen konden door twee Engelse oorlogschepen gered worden. Deze redding echter werd nog bemoeilijkt door enkele regeringsbommenwerpers, waarbij ook nog van de Engelse redders, enkele werden gewond.

Aldus is het bericht van Nationalistische zijde, terwijl van regeringszijde wordt medegedeeld dat de strijd van Nationalistische zijde werd gevoerd, niet door een, maar 5 kruisers en drie torpedoboten. Het is echter wel merkwaardig dat de redding van de schipbreukelingen is moeten geschieden door Engelse oorlogschepen.

Dan houdt Moskou verder de aandacht gaande voor het monsterproces van 21 vroegere hooggeplaatste regeringspersonen, die wel allen door Stalin uit de

BECK

weg geruimd zullen worden op grond van hun, door hun eigen voor de rechters uitgesproken, schuldigheid aan hoogverraad. Dit merkwaardige verschijnsel, dat de slachtoffers zich allen zelf schuldig erkennen en zelfs voor zich zelf het doodvonnis vragen, is uit de Russische processen bekend, alleen lopen de meningen uiteen, hoe de Sovjetmachthebbers deze personen daartoe kunnen brengen en welke chemische middelen daartoe gebruikt worden. In het huidige proces zijn er echter bij wijze van uitzondering dagen geweest, dat enkele personen het ten laste gelegde ontkenden, om echter de volgende dag, het daarvoor gesprokene met des te meer stelligheid weer te loochenen.

Over Centraal Europa valt mede te delen, dat 't in Oostenrijk onrustig blijft en in Wenen de studenten tot grote botsingen zijn gekomen; dat verder de Poolse Minister **Beck** naar Italië is om besprekingen te voeren met **Mussolini**, die nog van groot belang kunnen zijn voor de as Rome-Berlijn.

DE VALERA.

Ook in Engeland staat deze week in 't teken van besprekingen. Eerst hebben we de debatten in het parlement over de bewapening en de landsverdediging; dan zullen dezer dagen de besprekingen

beginnen met Italië. Verder wordt von Ribbentrop deze week in Engeland verwacht en is de Valera reeds in Londen voor de onderhandelingen Engeland-Ierland, die nog wel op enkele moeilijkheden schijnen te stuiten.

En tenslotte heeft men in Londen de vlootbesprekingen, waarover we vandaag wel eens iets meer kunnen zeggen.

De Japanse regering heeft indertijd enkele nota's van Engeland, de Verenigde Staten en Frankrijk ontvangen, waarin gevraagd werd, of Japan inderdaad voornemens was slagschepen tot 43.000 ton te bouwen; dus aanmerkelijk te gaan boven de tonnage, welke in de vlootverdragen van 1921 en 1930 was vastgesteld. Achter deze vraag stond het uitgesproken dreigement, dat als Tokio niet afdoende en definitief verklaarde dat het limiet van 35.000 ton met 16 inch- (406 m.m.) kanonnen niet zou overschrijden, de vragende landen heel spoedig zeekastelen zouden construeren, welke het cijfer 43.000 benaderen.

In de Japanse hoofdstad heeft toen de nota der drie „Westerse" mogendheden een diepe indruk gemaakt; en, zoals overigens volkomen begrijpelijk is, kwaad bloed gezet. De pers verkeerde na de publicatie in een soort consternatie over de brutaliteit van Londen, Washington en Parijs en verklaarde onmiddellijk, dat Engeland en Amerika door deze handelwijze de verantwoordelijkheid voor de dreigende (beter: reeds volop begonnen) wedren in de vlootbewapening op Japan poogden te werpen.

Zij drong er zo krachtig mogelijk op aan, dat de regering het meest absolute stilzwijgen omtrent haar vlootplannen zou bewaren. En beriep zich daarbij op het onloochenbaar feit, dat de Japanse regering geen enkele verdragsverplichting had om cijfers bekend te maken of enig ander detail van haar program te publiceren. Toen immers het verdrag van Washington afliep, heeft Japan zich geen nieuwe bindingen willen opleggen, integendeel zijn volle handelingsvrijheid willen behouden om naar eigen inzicht, grootte en bewapening van zijn oorlogschepen vast te stellen.

De andere mogendheden hebben toen, buiten Japan om, een onderling accoord gesloten, echter met de z.g. escalatorformule, welke inhield, dat als een buitenstaander de onderling overeengekomen cijfers zou overschrijden en aldus een overmachtspositie zou dreigen te krijgen, na wederzijds beraad de contracterende landen niet meer aan de besloten tonnage en bewapening zouden gebonden zijn. Nu heeft men momenteel nog niet de zekerheid, dat Japan de 35.000 ton te boven zal gaan, maar wel bestaat er in de opzichte een zeer sterke waarschijnlijkheid, welke niet ver van de zekerheid afligt. Als nu en dergelijk slagschip een object was, dat in enkele dagen of weken gebouwd zou kunnen worden, zou er weinig bezwaar tegen bestaan te wachten, tot de absolute zekerheid, dat men het omstreden voorwerp op de Oceaan ziet dobberen. Maar slagschepen eisen een zeer lange tijd van voorbereiding, en een nog langere tijd van constructie; er gaan jaren mee heen. En geen enkele mogendheid zal onder de huidige omstandigheden het waagstuk aandurven om een ander land zovele jaren een onmiskenbaar overwicht te laten.

Engeland en de Verenigde Saten hebben dan ook duidelijk te kennen gegeven, dat als zij geen volkomen afdoende waarborgen zullen ontvangen, dat Japan de 35.000-ton-grens niet zal overschrijden, zij ipso facto gedwongen zullen zijn hun vlootprogram in overeenstemming met hun vermoedens over de Japanse plannen te brengen.

Maar ten slotte heeft Japan toch de wijste weg gekozen en heeft te kennen gegeven te willen onderhandelen, waartoe thans de verschillende landen te Londen bijeen zullen komen.

Hoogst waarschijnlijk liggen alle tekeningen en berekeningen voor de schepen van 43.000 ton reeds gereed, zodat, als het antwoord op de conferentie van de regering te Tokio ontwijkend zou zijn of weigeren zou een pertinente belofte af te leggen, de Engelse en Amerikaanse werven binnen de kortst mogelijke tijd slagschepen op stapel zullen zetten en ook afleveren, welke de geduchtste wapenen in een eventuele zeestrijd, d.w.z. om de hegemonie ter zee, op de eerste plaats in het Verre Oosten, zullen vormen.

In welingelichte kringen verklaart men, dat, indien Japan schepen van een zo grote omvang bouwt, dit in de eerste plaats ten doel heeft, de Verenigde Staten in moeilijkheden te brengen. Deze staan namelijk voor de moeilijkheid, dat zeer grote schepen het Panama-kanaal niet, of nauwelijks, kunnen passeren. Men zal zich herinneren, dat, toen het Britse oorlogschip „Hood" (42.000 ton) dit kanaal passeerde, het in de sluizen slechts 30 inch ruimte had. De technische deskundigen zouden dan ook voor het dilemma komen te staan, grotere schepen met een minimumbreedte te moeten bouwen, ofwel het Panama-kanaal te verbreden, wat enorme kosten zou mede brengen.

Ten opzichte van Engeland bestaan dergelijke moeilijkheden niet bij het Suez-kanaal. Het Suez-kanaal zou slechts uitgebaggerd moeten worden, welke werkzaamheden veel minder kostbaar zouden zijn dan de verbreding der Panama-sluizen.

Men zal echter goed doen bij deze gehele vlootbewapeningsaangelegenheid voortdurend de achtergrond in het oog te houden, waartegen zich deze strijd afspeelt. Men kan deze in een zeer korte wereldberoemde formule neerleggen: „5 : 5 :3". Dat is de verhouding welke door de verdragen voor de sterkte van de vloten van Engeland, Amerika en Japan is vastgesteld; een verhouding, tegen welke Tokio altijd geprotesteerd en verzet gepleegd heeft; welke echter door Londen en Washington onverbiddelijk gehandhaafd bleef.

Men kan beide standpunten begrijpen. Japan heeft het steeds als een teruggedringen in een minderwaardigheidspositie beschouwd, dat het niet evenveel oorlogschepen mocht bouwen als Engeland en Amerika. Deze twee landen gingen echter van het, overigens uiterst gezonde standpunt uit, dat de vloot, gelijk elk ander wapen, zuiver defensief moet blijven. En van het standpunt van louter verdediging gezien heeft bijv. Engeland, hetwelk bezittingen over de gehele wereld verspreid heeft liggen, een veel, veel groter vloot nodig: in Europa, in Afrika, in Azië en in Australië; Japan heeft veel minder te verdedigen, uitsluitend een gebied in het Verre Oosten; het kan dus met een veel kleiner vloot volstaan. Zelfs bij de bovenvermelde vlootsterkte heeft Japan een overwicht in het Verre Oosten, daar Engeland en Amerika, ook te zamen slechts een fractie van hun vloot naar Oost-Azië kunnen zenden.

Gelijke verhoudingscijfers zouden Japan eenvoudig in staat stellen, de hand op practisch geheel Azië te leggen. Dat is ongetwijfeld ook het grote, duidelijk uitgesproken doel van Japan. Dat Engeland en Amerika zich daartegen verzetten, valt te begrijpen. Onbegrijpelijk is alleen, dat er Europese landen zijn, die Japan hand- en spandiensten bewijzen; in de volle wetenschap, dat zij toch van Japan geen enkele wederdienst behoeven te verwachten.

BUITENLAND.

DE ST. BERNARDSHONDEN HEBBEN ZICH GEREHABILITEERD.

Het leven van de monniken zelf door hen gered.

Enkele weken geleden werd het beroemde hospitium van St. Bernard door twee lawines getroffen, tijdens de hevige orkaan, die in de Alpen heeft gewoed.

Het hospitium ligt op een hoogte van 2471 M., vlak aan de Zwitsers-Italiaanse grens. Zeven-en-dertig monniken wonen er met hun beroemde St. Bernardshonden, die honderden mensenlevens hebben gered. Zij waren van Zondagnamiddag vijf uur af van de buitenwereld afgesloten, totdat gisteren de verbinding werd hersteld.

In een telefonisch onderhoud, enkele dagen later met de redactie van de Daily Telegraph, heeft pater Depri een kort relaas van het gebeurde gegeven.

Hij vertelde o.a., dat enige van zijn confraters, die er in de sneeuw op uit hadden willen trekken even voordat de lawines omlaag kwamen, van een wissen dood gered waren, doordat de honden weigerden mee te gaan.

Wij deden juist alle mogelijke pogingen, aldus pater Depri, om de honden in beweging te krijgen, toen wij een oorverdovend gekraak hoorden. Twee geweldige sneeuw-lawines stortten zich naar beneden, de een kort na de andere.

Als de monniken naar buiten waren gegaan, zouden zij ongetwijfeld onder de reusachtige sneeuwmassa bedolven zijn. Hun leven werd evenwel gered door het wonderbaarlijk instinct van de honden.

Vele vensterruiten van het hospitium werden verbrijzeld en drie deuren werden ingedrukt door het gewicht van de sneeuw-massa.

De toestand buiten schijnt thans weer wat normaler te zijn, zo besloot pater Depri, doch het is nog steeds gevaarlijk, zich buiten het hospitium te begeven.

Zoals men zich zal herinneren, werd het vorig jaar een smet geworpen op de goede naam van de Sint Bernardshonden, toen een hunner in een vlaag van razernij een klein meisje zo ernstige verwondingen toebracht, dat het kind kort daarna overleed. Een ogenblik heeft men toen erover gedacht, alle honden van het hospitium af te maken, doch door een milde gift van een te Genève gevestigde vereniging voor dierenbescherming, die de monniken in staat stelde moderne kennels voor hun trouwe metgezellen te bouwen, werd het plan om de dieren te doden, gelukkig niet ten uitvoer gelegd.

Men zou bijna zeggen, dat de intelligente honden ditmaal voor de wereld het overtuigende bewijs hebben willen leveren, dat zij allerminst gedegenereerd zijn en dat zij zich, door ditmaal het leven van de monniken zelf te redden, voor goed hebben willen zuiveren van de blaam, die op hen kleefde.

NEDERLAND.

DE EERSTE TOAST OP PRINSES BEATRIX.

Wat is kandeel?

Gelijk de bladen melden, is bij het officiele „aangeven" van de geboorte van Prinses Beatrix op het paleis Soestdijk, een oude traditie in ere hersteld en werd er bij die gelegenheid kandeel geschonken.

In het bericht betreffende deze feestelijkheid werd van kandeel gesproken als van „warmen kruidenwijn, gepresenteerd in porseleinen koppen". Het spreekt echter van zelf, dat een gebruik, dat zover in de geschiedenis teruggaat, ook aan bepaalde modes onderhevig is geweest, zowel wat de samenstelling als manier van opdienen aangaat. Om met dit laatste te beginnen: in de schets „'s Winters Buiten", welke voorkomt in de Camera Obscura van Hildebrand, en uit het jaar 1840 dateert, wordt gesproken van een glas warme punch of strelende kandeel. Men leest ook wel van koppen met deksels, terwijl de kandeel veel vroeger blijkbaar in zo dikke toestand werd bereid, dat ze uit een schotel werd gegeten. Sommige schrijvers vergelijken kandeel dan ook met advocaat. Maar met dat al weten vele lezers misschien nog niet, wat kandeel nu eigenlijk is. Zeer algemeen gezegd: een mengsel van een zwak alcohol-houdende drank, melk, suiker eieren en kaneel, dat meestal warm, doch ook wel koud, werd genuttigd.

Over de woordafleiding bestaan vele verklaringen: de een zoekt verband met het latijnse caldum (koude drank), ook wordt genoemd kandij (suiker), kaneel en ook ziet men er een verbastering in van het Franse woord chaudeau, waarin juist op het warme karakter wordt gewezen.

De oude recepten duiden op buitenlandse invloeden; noch de rode wijn; die er voor wordt gebruikt (clairet), noch de rinse (Rijnse) wijnen waren hier, zij het vroeger meer algemeen gebruikt, zó inheems, dat men kan aannemen, dat de drank hier ontstaan zou zijn. De bereidingen in Nederland schijnt echter van meet af de invloed te hebben ondergaan van de daar gewonnen producten; zo werd aanvankelijk het gebruik van boter, later van room, en nog later van melk aanbevolen. Hierbij werd de kandeel blijkbaar in eerste instantie beschouwd als een versterkingsmiddel voor de jonge moeder. Overigens schijnt de bereiding zó bekend te zijn geweest, dat de toen nog niet uitvoerige kookboeken er evenmin melding van maken als bijv. van het koken van eieren. Iedereen wist wel hoe het moest. Wel vinden we in het eerste kookboek, dat in de Nederlanden werd gedrukt, n.l. in 1510 te Brussel bij Thomas van der Noot, en waarvan het enige bekende exemplaar zich in de bibliotheek te München bevindt, een goede raad om te dik geworden kandeel weer vloeibaar te maken: „Als een candeel gheronnen es soe salment setten in covt watere ende rveret altoos tot dat covt zij. Ende met deser maniere salt ontrinnen. Dan suldijt over tvier doen ende latent sieden." Wat betekend: „Als een kandeel dik is geworden, moet men ze in koud water zetten en steeds roeren tot ze geheel is afgekoeld. Op de volgende wijze zal het weer vloeibaar worden. Zet de kandeel op het vuur en laat ze koken."

Gecompliceerder wordt het recept in de XVIIe eeuw; de in 1668 verschenen „Verstandige Kock of sorghvudige Huyshoudster" gebruikt behalve „caneel" ook „foelie, notemuskaet en nagelen". Kandeel is, zo wordt ons verzekerd, „goet om te drincken" en dan volgt de raad om er een dooier van te voegen.

Ook kwam het voor, dat kandeel van bier werd bereid, een tweede bewijs, dat men zich aan producten van eigen land ging aanpassen. Deze drank, welke we tegenkomen onder de naam van „boterbier", werd dus eveneens met het vet der melk aangevuld. In de latere tijd is men er de melk zelf aan gaan toevoegen. Zowel de woordenboeken van Koenen als van Dale vermelden n.l. als bestanddeel melk.

Tenslotte nog een opmerking over de uitbreiding van het begrip en het gebruik van kandeel. Was de drank in de eerste plaats een verkwikking voor de kraamvrouw, zeer spoedig werd ze als tractatie voor de visite gebruikt en vandaar kreeg ze de betekenis van algemene feestdrank. Zo wordt het woord „kandeeldag" zowel gebruikt in combinatie met doopfeesten als huwelijksmaaltijden. En tenslotte is het een algemeen artikel geworden, zoals uit vele plaatsen in de litteratuur blijkt. Van Lennep verhaalt in „Ferdinand Huyck" (dat in de XVIIe eeuw speelt) dat men de slachtoffers van een schipbreuk een „kandeeltje" gaf om op te knappen.

Met vele andere dranken, zoals bruidstranen, hippocras en kardinaalswijn is ook de kandeel in vergetelheid geraakt. Het blijkt echter, dat men in het prinselijk gezin dit oud gebruik niet is vergeten en het in ere heeft hersteld om aan de jonge prinses een dronk „toe te brengen."

DE OVERHEID EN HET GEZIN.

We hebben dezer dagen, zo schrijft het Huisgezin, al meer op gewezen, welke, soms dolzinnige, argumenten gebruikt worden in de actie tegen het voorontwerp in zake de beperking van de arbeid der gehuwde vrouw.

Er is op de protestvergadering te Amsterdam zelfs gesproken van een ongerijmdheid in ons door een Koningin geregeerd land, en er werd gevraagd of Prinses Juliana haar taak zou moeten neerleggen. Bovendien spreekt men over ontwerp, dat loonarbeid tot onderwerp heeft.

Een andere pijl op de boog is het verwijt van het ingrijpen in het gezinsleven door de overheid. Het doet al even vreemd aan: het werk buiten het gezin wordt getroffen, het gezin beschermd. Trouwens in het algemene belang, met in achtneming der natuurlijke rechten, heeft ook het gezinsleven zich naar maatschappelijke normen te ontwikkelen. Het is niet volstrekt onaantastbaar. En een strikt, afdwingbaar natuurlijk recht op arbeid kan iemand doen gelden.

Toch meent de Klerekoper in de Arbeiderspers, dat de man in dit geval naast en voor de vrouw moet staan om het gezin tegen den minister te beschermen. Het is zijn burgerplicht en eigenbelang (!). En wel om het feit, „dat hier voor het eerst de wetgever in de huiskamer der burgers dringen wil, om zich te mengen in hun meest-persoonlijke, meest-private, meest-particuliere aangelegenheden: in de vraag, wat ze in het belang van hun kroost te doen en te laten hebben."

Heeft de schrijver dan nooit gehoord van een recht der overheid in deze? Van de regelingen van huwelijks- en kinderrecht in onze wetgeving? Hij neme notitie van de volgende opmerkingen der liberale Avondpost:

„Wij hebben er al meer de aandacht op gevestigd, dat de wetgever herhaaldelijk, ook met medewerking der liberalen, in het gezinsleven heeft ingegrepen. De beperking van de kinder-arbeid; de beperking van de arbeid van mannen en vrouwen; een zéér groot deel van onze arbeiderswetgeving; het opleggen van leerplicht, het is tenslotte, als men het van die kant wil gaan beschouwen, alles „ingrijpen in het gezinsleven", want men ontneemt aan de leden van het gezin het zelfbeschikkingsrecht over eigen arbeid, welke wij ten bate van dat gezin zouden willen aanwenden; men ontneemt aan de ouders het beschikkingsrecht over de kinderen, die zij vroeger thuis hielden of arbeid lieten verrichten, en die nu naar school moeten en géén arbeid mogen verrichten. Wij geven slechts enkele voorbeelden, maar deze liggen voor het grijpen om te bewijzen, dat de Overheid in later jaren, met name bij de vervulling van haar sociale taak, heeft ingegrepen in het gezinsleven.

Ook de liberalen hebben daaraan veelal hun medewerking verleend.

Maar nu, het gehuwde vrouwen geldt, nu gaat men eensklaps het oude dogma der staats-onthouding verkondigen en nu zegt men: afblijven.

Maar waarom is dit nu eensklaps een ongeoorloofd ingrijpen?

Waarom is het wèl geoorloofd dat de arbeid van mannen, van kinderen, van ongehuwde vrouwen, wordt beperkt, of verboden, of dat men 'n winkel openhoudt na een bepaald uur, of dat men op Zondag arbeidt, en waarom is het eensklaps niet geoorloofd de arbeid van gehuwde vrouwen te verbieden op grond van de overweging, dat haar natuurlijke plaats elders is dan op de economische markt?

Hier komt het heilige huisje van het ultra-feminisme open en bloot te staan, en het is zeer te betreuren, dat vrijzinnigen zich met dit feminisme eensgezind verklaren.

Er zit in heel die actie tegen het ontwerp-Romme een groot stuk egoisme, dat geen oog heeft voor het belang der gemeenschap en voor het belang van andere gezinnen."

LETTEREN EN KUNST.

„TRIOMF VAN ST. THOMAS."

Het werk van W. A. van Konijnenburg voor het Dominicanenklooster te Zwolle eindelijk gereed.

Het is bijna vijftien jaar geleden, dat in een bepaald kunstzinnig milieu het verlangen ontstond, om den kunstenaar Willem van Konijnenburg een werk te laten maken voor een katholieke kerk. De gelegenheid voor wandversieringen wordt in Nederland helaas sporadisch geboden en men wilde nu een opdracht geven voor een muurschildering op een ideale plaats: een bedehuis.

Prof. B. H. H. Molkenboer had in die dagen een studie gemaakt van de z.g. „Triomf van St. Thomas van Aquino" als onderwerp van de schilderkunst in de loop der eeuwen en sprak in een daaraan gewijd artikel de wens uit, dat ook hedendaagse kunstenaars hun aandacht zouden schenken aan dit bijzondere motief van de religieuse beeldende kunst.

Een toevallige en gelukkige samenloop van omstandigheden heeft er toen toe geleid, dat een opdracht in deze geest kon gegeven worden aan Willem van Konijnenburg voor de kerk van het Dominicanenklooster te Zwolle.

Toen de eerste berichten over deze verrassende opdracht waren verschenen heeft prof. Molkenboer nadere mededelingen gedaan over de bestaande plannen in een studie „Een nieuwe triomf van St. Thomas". („De Beiaard". tiende jaargang 1925).

Sindsdien is er de stilte over gevallen en menigeen zal hebben gedacht, dat 't werk geen verdere voortgang heeft gehad.

Dit blijkt echter niet zo te zijn.

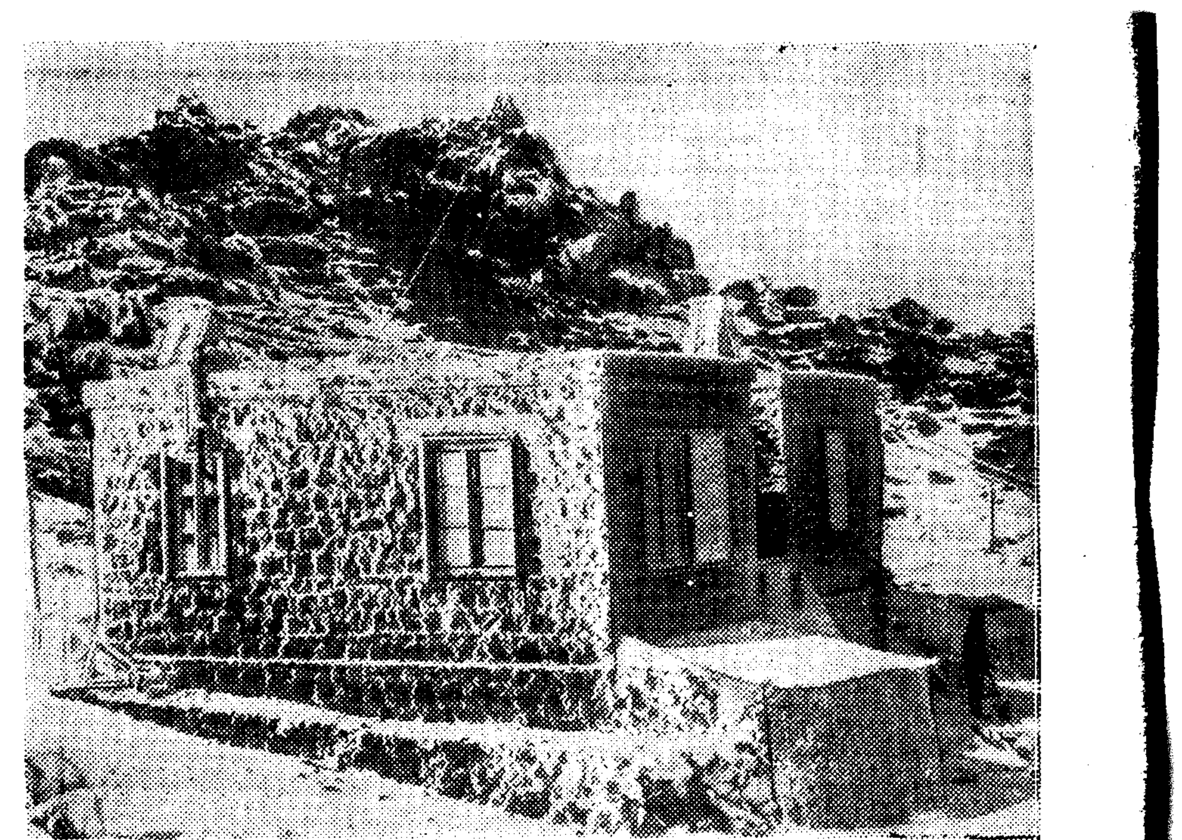
In een interview met een vertegenwoordiger van het „Alg. Hdbl." ter gelegenheid van zijn zeventigste verjaardag heeft Van Konijnenburg medegedeeld, dat de St. Thomas thans eindelijk gereed gekomen is.

We lezen daaromtrent:

Een verklaring, waarom de schilder zich tot de religieuze onderwerpen pas op vijftigjarige leeftijd aangetrokken gevoelde, krijgen we niet te horen. Dat raakt den mens Van Konijnenburg. Hij heeft zich voor dit speciale gebied gedeeltelijk vrij gemaakt; de rest van zijn tijd gaf hij aan opdrachten. Genoemd worden: „Zacharias" (Stedelijk Museum Amsterdam) en het pas voltooide werk „St. Thomas van Aquino", voor een klooster in Zwolle.

„Mijn opdrachtgevers gaven me hiervoor 1½ à twee jaar; ik deed er ongeveer tien jaar over! Ja, alles wat met haast te maken heeft, daarvoor deug ik niet. Daarom aanvaard ik ook niet alles. Niettemin is het zeer verheugend, dat de belangstelling voor kunst de laatste jaren in ons land zo is toegenomen. Het gevoel voor aesthetica, ook in het zakelijke, is sterk groeiende. Daarmede houden echter vele opdrachten verband, een werk moet in een bepaald tijdsbestek voltooid zijn; niets voor mij, getuige m'n Thomas van Aquino."

Het is een omvangrijk werk, dat nu binnenkort zal geplaatst worden. Het is n.l. berekend voor een muurvlakte van ongeveer 6 bij 8 meter.

DE STERRENWACHT OP BERG SINAI. Een Amerikaanse onderzoeker heeft zijn sterrenwacht gebouwd op de beroemde berg Sinai, van waar hij meteorologische onderzoekingen doet.

INGEZONDEN.

Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.

NIEUWS VAN BONAIRE.

Mijnheer de Redacteur, uw ondergetekende dienaar vraagt U beleefd een kleine plaatsruimte in uw veel gelezen blad.

Het schijnt dat Kris en Kras grote vacantie hebben; of komen ze helemaal niet meer op het toneel? Dat vind ik jammer, al bliezen ze wel eens zeer hard van de toren. Maar aangezien wij gaarne een stuk van Bonaire lezen, wil uw ondergetekende dienaar trachten een wisje wasje van Bonaire te lanseren.

Als U bij het, van top tot teen opgehaalde postkantoor komt, ziet U aan de zuidzijde een diep gat, waarin de fundamenten zullen komen, te liggen van een regenbakje. Maar aangezien deze bak op de rijweg, die naar de steiger voert, komt te staan, zal het voor de auto's en trucks zeer lastig wezen daar nog langs te passeren, zodat het misschien te vrezen is dat op een ander jaar die bak weer uit de vaart moet genomen worden. Het verkeer gaat toch voor, niet waar, lieve lezers? Beleefd beveel ik deze zinsnede ter overweging aan aan het bestuur van ons eiland. Van de andere kant, langs het Fort, kan men ook niet de werf bereiken, aangezien daar maar éénrichting verkeer heerst. Ja, dat had U op Bonaire niet verwacht hé; maar laat ik er snel bij voegen dat het ook de enigste plaats is van ons eiland.

Van de westzijde van het Post- en Douanekantoor schiet een buis de zee in, aan welks begin een W.C. zal worden vervaardigd. Zulke dingen zijn nu eenmaal noodzakelijk, ja nuttig.

Kom, laten we nu onvermijdelijk het plein oversteken, dan zien we naast de botica timmerlieden en schilders naarstig aan de arbeid om de laatste loodjes te leggen aan het nieuwe openbare school, dat dus weldra van wal zal kunnen steken.

Ik begrijp niet goed waar de leerlingen vandaan zullen moeten komen, maar dat is onze zaak niet; laat het Gouvernement maar voor zorgen, die zal toch geen water naar de zee gaan dragen. Ik weet alleen, dat er in Januari een huisgezin met twee kinderen, bestemd voor het Openbare school, naar Curaçao is vertrokken; dat is dus een zware aderlating. Nu zijn er maar drie Protestantse kinderen meer op de school van de Soeurs, die van C. Maar wat zij er alles keurig groen geverfd uit. En ziet eens: twee mooie nieuwe gemetselde W.C.'s; Van de Playa zijn, want de drie kinderen van Rincon zijn niet gewoon aan zulke inrichtingen, aangezien daar niet zulke inrichtingen bestaan bij de school. Deze kinderen zullen dus wel beleefd verlof vragen om even de mondi in te sluipen.

Men zegt, dat, als er zes kinderen komen, per leerling ƒ 1000.— per jaar zal kosten. Waarschijnlijk is dat ongeveer tweemaal zoveel als de vader van een kind verdient. Maar komaan, dat moet het Gouvernement weten, daar hebben we ons neus niet in te steken. En buitendien, dat getal kan erg veel meevallen, misschien komen er wel tien leerlingen in plaats van zes; er zijn nog wel katholieken, die het Openbaar Onderwijs liever lusten dan het Bizonder. Het bestuur van Curaçao zal wel beter op de hoogte zijn dan de mensen van Bonaire en zal zich wel hoeden zich belachelijk te maken. Ik hield altijd veel van beschaving en cultuur en ruim denken en nu de conjunctuur weer oplopend is, kan er dat peulschilletje wel af. Als het Gouvernement zo goed is een school te bouwen, moeten de Bonairianen zo gedienstig zijn genoeg voor kinderen te zorgen. En als er niet genoeg komen, dan kan men de de ambtenaren met kinderen toch altijd nog een stille wenk geven; dat gebeurt toch op de Isla ook wel. Op elk van onze eilanden een Openbare school, dat is toch ook een heel voornaam ding, niet waar? En op Rincon kan daar niet een of ander invloedrijk personage een degelijke propaganda maken? Zou de school niet beter op Rincon gaan staan? Misschien zijn de mensen daar dankbaarder en meer voor de vooruitgang en de vrijheid? En ik vind het ook heel natuurlijk dat er, behalve de twee onderwijzers, er ook nog een juffrouw komt voor handwerken; er zijn toch ook meisjes, niet waar?

Welk is haar naam? De Schroederschool, net als op de Isla, dat zou ik knusjes vinden. Aan zijn ijver en vlijt is ze toch voornamelijk te danken, niet waar?

Er zijn op Bonaire nog veel dingen te verrichten, dat is waar, maar men late de culturele zaken voor gaan. De mensen kunnen nog wel een weinig wachten, aangezien zij toch niet beter weten. De Openbare School voorziet in een lang gevoelde behoefte. Buitendien geeft ze ook weer aan twee onderwijzerkrachten een levensonderhoud. En de concurentie moet ook niet worden uitgepoetst, al is het wel waar dat de kansen niet gelijk zijn, ofschoon die twee onderwijzers elk drie leerjaren krijgen, wat ook wel een weinig moeilijk zal wezen, dunkt ondergetekende zo. Wel zou ik er op tegen zijn, als met Koninginnedag of zo de Openbare kinderen tweemaal zoveel suikerwerken kregen als de Bizondere kinderen. Dat is waarlijk misbruik maken van de macht, zoals Aruba helaas ons eens heeft laten ruiken. Neen, neen, men moet eerlijk en verdraagzaam blijven, ook tegenover andersgelovenden. Overigens moeten we niet vergeten dat de Openbare Scholen van het Gouvernement zijn en aldus de voorrang hebben, niet alleen in de wet, maar ook in het dagelijkse leven.

Wij hebben gehoord dat de schoolvoeding is aangevangen; een mooi ding voor onze arme kinderen. Ook is in de Koloniale Raad deze keer veel gesproken over Bonaire; ze willen ons een betonweg geven en de belasting op de auto's afschaffen en de gebruiksbelasting ook al en de aloë en dividivi goed verzorgen. Het gouvernement begint dus goed dit jaar.

Mijnheer de Redacteur, duizend maal beleefde dank voor de plaatsruimte.

Met de meeste Hoogachting

E.S.

NASCHRIFT VAN DE REDACTIE.

Op de vragen van bovenstaande inzender, of Kris en Kras op grote vacantie zijn? Of ze helemaal niet meer op het toneel komen? moet helaas ook de redactie het antwoord schuldig blijven.

Uit een der laatste Bonairiaanse Krabbels van 29 Januari bleek reeds, dat er tegen de schrijvers geageerd werd. Het was de toon, de vorm, de kleur, het minder parlementaire enz.

Heeft daar misschien meer achter gezeten?

We zouden het in alle geval jammer vinden al deze persstemmen uit Bonaire niet meer gehoord worden. Een groot staatsman, we menen dat het Minister Alberse was bij zijn afscheid als Kamerpresident, noemde de pers het geweten der regeringen, en daarom zou het ook voor ons Bestuur zo jammer zijn, als er voor Bonaire geen „geweten" meer spreken zou!

In autoritaire Staten worden de „gewetens" onderdrukt. Maar hier kan er één zwijgen, een ander duikt dan weer op, zoals blijkt uit bovenstaande inzending, die anders van stijl, toon, vorm en ook argumentatie is.

Uit deze schoolgeschiedenis, blijkt anders wel hoezeer het Gouvernement een „geweten" nodig heeft.

Misschien worden Kris en Kras nog hierdoor weer uit hun tent gelokt; want al kon men dan op de stijl, de kleur, de vorm enz. wel eens wat afdingen, men was er toch zo goed als algemeen over eens, dat het goed was dat er nu eindelijk ook eens op Bonaire de aandacht gevestigd werd.

HELDEN DER POOLSTREKEN.

„Wanneer degenen, die de moed tot dit waagstuk hebben, te goed daarvoor zijn, wie zal dan het waagstuk ondernemen."

Andrée 1896.

Onlangs werd de hele wereld in rep en roer gebracht door het vinden van de overblijfselen der André-Expeditie van 1897.

Het dagboek en andere aantekeningen, die gedeeltelijk gepubliceerd werden, hebben ook de mensen getroffen, die overigens niet de minste belangstelling tonen, voor de expeditie naar de Poolstreken.

Uit het dagboek van André kunnen wij niet alleen vernemen de lotgevallen der expeditie, nadat zij tussen Spitsbergen en de Noordpool door de mist gedwongen was haar ballon te verlaten, maar ook alle avonturen tot aan hun dood tengevolge van de vreselijke koude op Vitö, een eiland tussen Spitsbergen en Frans-Josefeiland. Deze, met moderne hulpmiddelen ontcijferde aantekeningen zijn een ontroerende getuigenis van een idealisme en energie, waaraan onze arme tijd niet meer meent te geloven. Deze mannen overwonnen moeilijkheden, die waarachtig heel wat erger zijn dan die de meesten onzer hebben moeten overwinnen. Hoe hebben zij zich tegenover dat lot gedragen tot hun laatste ademtocht!...

Reeds dadelijk bij het opstijgen verloor de ballon zijn sleeptouw en de halfgeboeide ballon, die tot zekere hoogte bestuurbaar was, werd nu een vrije ballon... een speelbal van de wind. De reis nam nu dadelijk al een ander verloop dan men oorspronkelijk gedacht had. Reeds na enkele dagen overvielen hen de vreselijke Poolnevels, die Frithjof Nansen, zozeer vreesde: „O, die oneindige, dikke, ondringbare IJszee-nevel, wanneer hij zich rond je sluit, en al het blauw boven en rondom je bedekt, dan wordt alles grijs... grijs... vochtige dampen dag in dag uit; dan heb je het hele weerstandsvermogen der ziel nodig om niet in deze belemmende omarming te verstikken."

Overal waarheen men het hoofd wendt, **nevelsluiers, nog eens nevelsluiers. Hij legt zich om het tafelwerk... alles aan dek, drijft... Hij dringt door alle kle**ren heen en maakt ze doornat. Zijn sombere draden dringen door in je ziel en in je gemoed. Alles in je en rondom je is even grijs en somber.

Met hun ontzettende kracht, met hun bevroren vocht, drukten zij de ballon van Andrée op het drijfijs, die vreesaanjagende chaos, die zich voortdurend beweegt en voortdrijft, die samengeperst wordt en zich tot torens opstapelt... die hier een gapende spleet vormt, dat zich weer tot een uitgestrekt, dichtgevroren veld aaneensluit. Honderden kilometers ver strekte zich de ijswoestijn uit naar alle zijden. Dit drijfijs is geen ijs en ook geen water, maar iets daar tussen in. Het is de gevaarlijkste grond, waarop een mens zijn voet kan zetten."

De drie mannen hadden dus kunnen blijven waar zij waren, om zich met het ijs te laten voortdrijven, in de zekerheid, dat zij binnen afzienbare tijd weer ergens aan land zouden komen; zij konden echter ook een tocht over het ijs wagen naar een door hen bepaald doel waar zij misschien in staat zouden zijn wetenschappelijke onderzoekingen te doen. Zij konden echter niet vermoeden, dat een onoverkomelijke zeestroming hun de weg versperde.

Het kostte ontzettend veel moeite, om de slede vooruit te krijgen. Bij het trekken over de torenhoge ijsblokken hadden zij zo te lijden, dat zij ieder ogenblik gevaar liepen versplinterd te worden.

„'s Morgens reeds," zo staat er de 10e Aug. aangetekend, „viel ik in het water en de slede eveneens. Het meeste materiaal was doornat. St. beukte Fr.'s sleden en vernielde de boot. Alle drie de sleden tuimelden verschillende keren in de loop van de dag omver; de mijne stond tweemaal op de kop. Wij hadden met allerlei moeilijkheden te kampen."

7 Augustus: „Onze tocht was vandaag verschrikkelijk. **Wij zijn geen 1000 M. vooruit gekomen, slechts met de grootste moeite zijn we van de ene schol naar de andere gesukkeld."**

19 Augustus: „Het ergste zijn de zoetwaterkommen, die zich in grote massa's tussen het ijs bevinden, echte doolhoven. Het ene bekken is met het andere door brede lopen verbonden, maar dat ziet men pas, wanneer men er vlak voor staat. Het was om wanhopig te worden, toen een der onderzoekers tekenen van afmatting begon te vertonen en zijn slede niet meer trekken kon. De beide anderen moesten om beurt terug keren en de achtergebleven slede halen. Wanneer men nog dieper in de sneeuw wegzakte, scheen ieder uitzicht om verder te komen, te verdwijnen. Maar ook dan wisten de onderzoekers zich te behelpen: „roets... roets... op de knieën."

Aan wassen durfden zij haast niet te denken.

26 Juli: „Mij wassen? Neen, dat heb ik toch eergisteren pas gedaan. Wat overgebleven is, dat is zo'n soort vuil, dat blijft kleven."

1 Augusutus: „Sedert enige dagen smeer ik mijn handen in met berenspek om de huid zacht te houden."

Waarvoor berenspek al niet gebruikt werd. Zonder de ontroerende eenvoudige stijl van het dagboek, zou men haast niet kunnen geloven, wat het over de voeding mededeelt.

Ironisch: „Enige rendierenharen in het eten is zeer aan te bevelen; het uitvissen daarvan verhindert iemand te snel en te gulzig zijn eten naar binnen te slaan."

„Het hart van de beer smaakt wel wat bitter. Gebraden berenvlees — men bewaart het onder zijn vest — smaakt zeer goed.

19 Augustus: We hebben getracht om berenvet uit te braden.

„Hé, wat fijn, dat we een boterham met vet krijgen."

21 Augustus: „Vanavond proberen we rauw vlees. Rauwe nieren met zout smaken als oesters, we zullen ze wel nooit meer braden. Ook de hersenen smaken rauw zeer goed en rauw berenvlees is zeer goed te eten. Proeven met zeegrassoep of water uit een plas, met gistpoeder hadden buitengewoon veel succes."

Het werd nog erger. — 15 September: „We eten de gehele zeehond op, behalve het vel en de beenderen, maar maag en de inhoud der maag, de darmen en de lever wel, de inhoud der maag bestond uit lege mosselschalen. Een bloed-pannekoek uit het bloed der zeehonden, zeehondenvet en een snuifje gistpoeder moest op de duur het brood vervangen.

Het gaat haast boven de menselijke kracht; wanneer we zien, dat deze mannen, ondanks hun vreselijke toestand, niet begonnen te klagen en te wanhopen:

„Wij hebben ons 4½ uur lang met onze sleden afgemat en vermoeid. We hebben echt vuil somber weer; natte sneeuw en nevel. Maar de stemming is goed. De hele dag door hebben we druk met elkander gepraat en geschertst.

Eerst in September vinden we de bekentenis: „Onze stemming is zeer goed, maar lachen en schertsen zijn niet meer aan de orde van de dag."

Na een kwelling van 16 uur schrijft Andrée in het Journaal: „Wij leren de kunst der armen: niets gering te schatten."

Wie van ons ooit eens meende de halve dwaze roekeloosheid der Noordpoolreizigers te moeten hekelen mag wel eens nadenken over deze zin van Andrée:

„Wij zijn van mening, dat wij getroost kunnen sterven, na alles wat wij gepresteerd hebben. Misschien drijft ons slechts een overspannen persoonlijkheidsgevoel, misschien kunnen wij het alleen niet verdragen precies in het gelid met de doorsneemens te leven en te streven, door de komende geslachten te worden vergeten?..."

Noemt men dat eerzucht?...

Deze mannen stijgen in onze achting, worden verheven, wanneer zij kunnen schrijven:

„Op een tocht als deze ontwikkelt deze zin voor het grote en het kleine. Voor de grote natuur en de kleine porties levensmiddelen en de andere kleinigheden.

Wanneer men bedenkt, dat Andrée, Frenkel en Strindberg ondanks alle nood en alle wederwaardigheden, voortdurend door de dood achtervolgd, gewichtige wetenschappelijke waarnemingen doen en optekenen en dit alles met een kalmte, als bevonden zij zich in een laboratorium, dan zal men de betekenis van Andrée, die door de dood bezegeld werd, nooit vergeten.

„In onze tijd bestaat er volgens mijn mening slechts een mogelijkheid om het geloof aan idealen te bewaren: zelf idealen koesteren".

Dat schreef een man, die letterlijk de grond onder zijn voeten voelde wegzinken en die het toch nog maanden lang in de regionen der IJszee, zonder eigenlijke poolkleding in dienst der wetenschap uithield en de resultaten van zijn onderzoekingen in veiligheid bracht om tenslotte zelf een prooi te worden van de ijsberen.

CURACAO.

NIET OP DE HOOGTE.

Het Februari nummer van Oost en West, geeft een „In Memoriam" bij het overlijden van den Heer S. M. L. Maduro en schrijft:

> Met leedwezen maken wij melding van het **overlijden van den heer S. M. L. Maduro op Curaçao,** de oudste kleinzoon van den stichter van de firma Maduro, die vorig jaar haar eeuwfeest herdacht. De Maduro's zijn de afstammelingen **van een sedert 1670 op Curaçao gevestigde Joodse familie, uit Portugal afkomstig, die vele en belangrijke functies in de Curaçaose samenleving heeft bekleed,** evenals de overledene, wiens weldaadzin op Curaçao bekend was en die de Nederlandse naam, tot ver buiten het eiland, waardig heeft opgehouden.

Tot zover is alles heel juist, maar dan laat de redactie volgen:

> Het is ons bekend, dat hij al sedert enige jaren bezig was, aan een omvangrijk gedocumenteerd werk over de geschiedenis der Joden op Curaçao, waarvoor hij de archieven in Portugal, Nederland en Frankrijk heeft doorzocht. Het werk is nog niet verschenen. Wij hopen echter, dat het voltooid mag zijn en eerlang het licht kan zien.

Hier komt de redactie in de war met de verschillende Maduro's die Curaçao kent.

Niet de Heer S. M. L. Maduro is de schrijver van de geschiedenis der Joden, maar de Heer Jossy M. L. Maduro, die we binnenkort weer op Curaçao terugwachten en van wiens hand we hopen, dat spoedig het voltooide werk het licht mag zien.

S.S. „COSTA RICA."

Het s.s. Costa Rica vertrekt Donderdagavond om 11 uur naar Europa.

ARBEIDSDUUR.

Op de Internationale Arbeids Conferentie, het vorig jaar te Genève gehouden, werd voor de textielindustrie de 40 uren week aangenomen, doch men kon het nog niet gedaan krijgen in de chemische industrie en het grafisch bedrijf. Gezien deze feiten is men van taktiek gaan veranderen, men zal nu niet meer trachten 't gewenste doel n.l. de 40 uren week nu bij deze industrie en dan bij die industrie door te voeren, doch ineens. Men heeft dus wel moed.

In Holland is in Juni van het vorig jaar het werktijdregelingsbesluit voor kantoren van kracht geworden. Men had daar al zijn regeling gekregen met de Arbeidswet 1919, doch hier kreeg men zoals de Opmars het propagandablad opmerkte een nieuwe belangrijke stap op de weg der sociale ordening en wordt er aan toegevoegd gaat Nederland weer verder in de goede sociale koers uit Aalberse's dagen.

Men ziet, nog steeds is de wetgeving betreffende arbeidsduur groeiende. Deze wettelijke regeling is al lang gewenst. PROF. FALLON zegt in zijn Beginselen der sociale economie: Sedert de jaren 1880 — 1890 heeft men de arbeidsduur trapsgewijze beperkt en is men doorgaans gekomen tot de achturendag. Dat doorgaan in deze slaat op de uitzonderingen welnu, ieder zijn de nodige uitzonderingen bekend.

Nu moet men niet gaan denken, dat we direct maar een eind zouden willen maken aan al die uitzonderingen met andere woorden overal maar de 8 uren arbeidsdag of de 40 uren week zouden willen invoeren.

Natuurlijk hebben we bovengenoemde 2 feiten wel aangehaald om ook hier weer eens de aandacht op deze voorname sociale kwestie te trekken doch het probleem is veelzijdig.

Men komt tot een regeling, omdat men overtuigd is zorg te moeten dragen voor de gezondheid en de krachten der arbeiders etc., doch men dient ook niet te vergeten, dat men zich ook moet afvragen: laat de aard van het werk een dergelijke regeling wel toe, zo b.v. in het scheepvaartbedrijf, ofschoon van de andere kant niemand toch ook de overmatige arbeidsduur, die daar verricht wordt zal goedkeuren. Daarbij uit zedelijk standpunt de vraag: Wat doet men dan in zijn vrije tijd; of nu 't verval van de moraal in de laatste decennia zijn oorzaak zou vinden in de meerdere vrije tijd, die de arbeiders kregen, zou ik niet een, twee, drie durven bevestigen.

Een andere vraag is weer: Stijgen de levensbehoeften door de meerdere vrije tijd? Hoe is de invloed ervan op het gezinsleven? Hoe op het onwikkelingspeil der arbeiders? Hoe is de invloed op het cijfer der werkelozen? Dit laatste is de laatste tijd natuurlijk een heel voorname vraag.

Wat de tropen betreft, men dient daar vooreerst rekening te houden met het feit, dat de hitte veel meer van onze krachten vraagt, maar daar tegenover moet men ook niet de z.g.n. tropenverveling wegcijferen. Tropenverveling d.w.z. dat men hier dikwijls met de vrije tijd geen raad weet, daar men hier onbekend is en bovendien de goede gelegenheden tot ontspanning maar zeldzaam zijn.

Men ziet, dat alles heeft meer haken en ogen dan men misschien op het eerste gezicht zou denken.

Toch is het goed dat men zich in verband met de komende sociale wetgeving op Curaçao bedenkt op dit alles.

W.

NOGMAALS DE ZONDAGSRUST.

In een Hollandse krant stond onlangs met formidable vette letters **MEER ZONDAGSRUST IN INDIË,** maar ook hier was Indië slechts Oost Indië. Toch is het bericht ook van belang voor ons.

In de Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer wordt o.a. gezegd, dat de gouverneur de kwestie onder ogen zal gebracht worden, voor zover dat het leger betreft. Wat het werk in de havens betreft, zal de Indische regering de zaak opnieuw ter hand nemen. Ten aanzien van de Zondasgrust in de onder Westerse leiding staande bedrijven en cultures, zijn regelingen getroffen. Wat betreft de geleidelijke invoering van een rustdag in de inlandse bedrijven, moge dienen, *dat de Indische regering voornemens is, bij de nieuw te ontwerpen arbeidsregeling voor arbeiders die niet onderworpen zijn aan de regeling van het* Indisch burgerlijk recht, te overwegen of daarin voorschriften omtrent rustdagen en diensttijden zullen zijn op te nemen.

Men ziet, het algemene verlangen naar goede waarborging der Zondagsrust in Holland is al overgewaaid naar OOST INDIË. Wanneer volgt nu de WEST?

W.

SINT MAARTEN ROND 1823.

De kolonel Boyer Peyrleaul liet in 1823 te Parijs een boek verschijnen over de Franse Antillen, interessant is zijn beschouwing over Sint MAARTEN. Na verschillende zuiver aardrijkskundige opmerkingen, vertelt hij o.a.:

Suiker is een der hoofdproducten. Ook wordt er een weinig kantoen verbouwd, de rum is er best en de tabak is wel de beste van de Antillen, maar er groeit helaas niet veel tabak. De Fransen en Hollanders daar hebben geen handels-relaties met hun desbetreffende hoofdsteden; alle producten gaan naar de buurt-kolonies. De groenten en het fruit zijn er uitstekend, doch zeldzaam; er is overvloed van vis. Een goed ras runderen, aanzienlijke troepen schapen, waarvan het vlees een gezochte lekkernij is. De paarden zijn klein, doch het zijn fikse beestjes, goed gebouwd en goede hengsten zijn er bij. Het gevogelte is er talrijk; ook vindt men er veel wild.

Het is dus alles nogal paradijsachtig. Het zijn Engelsen, die de grond in bezit hebben (het was sinds 1814 aan Frankrijk toegewezen), het kleine procent Fransen, dat er is met de Hollanders, maken het armste gedeelte der bevolking uit. Taalzeden en gewoonten, het is er alles Engels en dat in beide delen.

Wat het Hollandse gedeelte betreft, merkt hij op:

Philipsburg is veel en veel voornamer dan Marigot in uitgestrektheid in grote van haven, in bevolking etc. Daar kunnen er wel 300 schepen binnenlopen, een zandplaat voor de haven bederft die haven ieder jaar meer en meer.

De grote schepen kunnen echter ook buiten lossen. Het Hollandse gedeelte telt 3680 inwoners (tegenover het Franse 3469), waaronder 800 blanken, 180 vrije kleurlingen en 2700 slaven. Er zijn een 51 zaken, 29 in suiker en 22 in allerhande soorten levensmiddelen. De kantoen is nu geen handelobject meer; enkele negers verbouwen het nog op eigen onderneming.

Het handje vol Fransen kan geen eigen geestelijke onderhouden, (naar men weet, zijn er nu 2 Hollandse Dominicanen). In 1823 was er dan ook geen kerk.

Het Franse gedeelte prijst hij als veel vruchtbaarder, minder doortrokken van salpeter.

In die tijd was er nog wat van het zogenaamde pokhout op Sint Maarten, evenals Curaçao schijnt ook dus Sint Maarten vroeger zijn bossen gehad te hebben. Het hout schijnt daar eigendom geweest te zijn van de beide naties die Sint Maarten in bezit hadden.

Van invloed van Frankrijk is er totaal geen sprake, het levert er ook niets voor op, de salarissen der Franse ambtenaren zijn lager als die der Hollandse. Er zijn onophoudelijk wetsconflictjes tussen de onderdanen der beide naties. De kolonel ziet geen betere uitkomst dan deze, dat Frankrijk zorgt het hele eiland in zijn bezit te krijgen en dan nog heeft het slechts waarde als militaire basis. Daarvoor leent het eiland zich uitstekend, als basis voor expedities in de buurt, zo nodig.

Nu zal ook dat wel van de baan zijn.

Een ding is gelukkig, dat men nu ook kolonies die van geen geweldige importanties zijn, goed weet te behandelen.

W.

TOERISTENSCHEPEN.

Veendam (uit New-Orleans	10 Mrt. 1938.
Georgic	17 Mrt. 1938.
Kungsholm	19 Mrt. 1938.
Arcadia	20 Mrt. 1938.
Pilsudski	21 Mrt. 1938.
Britannic	27 Mrt. 1938.
Paris	28 Mrt. 1938.
R'dam (rond Z-Amerika	31 Mrt. 1938.
Kungsholm	2 Apr. 1938.
Statendam	4 Apr. 1938.

JONG HOLLAND — VOLHARDING 1—0.

Een wedstrijd die ons danig tegenviel. Of de zenuwen de spelers parten speelden, ofwel dat er mogelijk andere oorzaken aanwezig waren, we weten het niet. Maar het was zowat de schaduw van een J.H. — Volh.-wedstrijd die we het vorig jaar bijwoonden. Bij Volharding rammelde het wel het meest, waarbij we echter een uitzondering moeten maken voor de keeper, Thielman, die een massa werk te verzetten kreeg en dit op uitstekende wijze verrichtte. Maar de beide backs, en voornamelijk de aanvoerders, schitterden zo raar, dat de middellinie zich er maar bij aansloot. Alleen de voorhoede was beter, maar deze had door het teruggetrokken spelen der verbindingslinie te veel werk met het ophalen der ballen.

Jong Holland was over het algemeen beter thuis. Hier was het juist de voorhoede die ons minder kon bekoren. Wat een kansen zijn er door treuzelen en te lang individueel spel niet verloren gegaan. Maar als geheel sloot het bij de rood-wit-blauwers toch beter dan bij de rood-zwarten, en de magere overwinning is o.i. dan ook op het juiste adres terecht gekomen. Waarmee we tevens nog een tweetal — wij hopen spannende — wedstijden tegenmoet kunnen zien.

Over de wedstrijd het volgende:

Practisch de hele eerste helft is J.H. dank zij voornamelijk de wind, in de meerderheid geweest. Vooral de rechtervleugel *Ramirez-Pardo roerde zich nogal, maar de meestal afgemeten voorzetten van de laatste werden niet benut. De enkele aanvallen die Volharding hier* tegenover weet te plaatsen werden niet naar behoren opgezet en slordig afgewerkt, zodat Van der Gen C. S. er niet al te veel last mee hebben. Rust gaat in met blanco stand.

Was men over het algemeen van mening dat Volharding zich na de pauze volledig zou gaan toeleggen op de verdediging om op die manier de stand gelijk te houden en daarmee zich te verzekeren van de kampioenstitel, roodzwart dacht er anders over.

Met de wind in de rug maken de Volhardings het J.H. voorlopig danig lastig, maar het spel is te kort om productief te kunnen zijn. J.H. werkt zich langzaam maar zeker los. Na een 20 minuten spelen krijgt deze club op het middenveld een vrije schop te nemen, die door W. Leers goed voor doel gebracht, door Leonora wordt ingekopt. De bal stuikt onder tegen de deklat, bonkt omlaag, waarna Thielman wegwerkt. Scheidsrechter Helfrink, die ter plaatse was, had echter reeds gefloten. De bal had dus blijkbaar de doellijn gepasseerd. Waarmee dus J.H. op een onverwachte wijze de leiding nam. De meningen over dit doelpunt liepen nogal uiteen, en Volharding waagde er een protest aan. Het zou ons echter zeer sterk verwonderen indien dit protest toegewezen werd.

De laatste tien minuten tracht Volharding nog wel een gelijk spel te forceren — waarbij het van beide zijden niet altijd fair toeging — maar J.H. is op zijn qui-vive. De einduitslag blijft dan ook 1—0 voor J.H. Waarmee we deze club tevens de beste kansen geven voor het kampioenschap.

Volharding is, na een prachtige inzet van de lopende competitie de laatste maanden op retour. Wanneer er niet heel spoedig een ommekeer komt, zal Volharding ondanks alle volharding er dit jaar nog niet komen.

Intussen — voetbal en kans zijn broertje en zusje — zullen we maar rustig afwachten, en rekenen op een tweetal faire wedstrijden.

Na afloop complimenteerde de Voorzitter van de C.V.B. de vereniging Feyenoord met haar dubbel succes, n.l. kampioen van de tweede afdeling en tevens winnaar het Zilveren-Bal-tournooi. Daarna kwam S.U.B.T. 2 aan de beurt, die zich tot kampioen van de Reserve-afdeling speelde.

Ook de Heer Küp, voorzitter van de C.B.L.O. sprak nog een woordje, waarin hij nogmaals de hoop uitsprak binnen afzienbare tijd een nieuw stadion te zien verrijzen. De zaken schijnen er echter niet zo heel fleurig voor te staan.

Rest ons nog te vermelden dat de Scherpenheuvel-band de middag opluisterde.

S.R.

DE FILM VAN DE WEEK

In het tijdvak van 4 tot en met 10 Mrt.

Roxy.

New faces 1937
Love me forever

Cinelandia.

Michael Strogoff
Man's land (Kinderen toegelaten))
Souls of sea
Big broadcast of 1937
Desert gold

Hollywood.

New faces of 1937
Sudden bill down
Love me forever

K
K R O
O

Wereldprogramma
Zondag, 13 Maart 1938.
Via P.C.J. Golflengte 31.28
19.24—20.24 uur Curaçaotijd

1. Gramofoonmuziek.
2. Van en voor de Missiepost.
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. **Actuele Aetherflitsen en Vaderlandse Kroniek**
6. Gramofoonmuziek.

Koloniale Uitzending van de K.R.O.
Via de P. H. I. op Golflengte 25.57 M.
Van 9—10 uur Curaçaotijd.

1. Mars.
2. Medische Causerie
3. Gramofoonmuziek.
4. De Wereld in Vogelvlucht, door Paul de Waart.
5. Van en Voor de Missiepost.
6. Vaderlandse Kroniek.

WELKOM.

Met het S.S. Simon Bolivar arriveerden alhier de Eerw. Zusters Rudolpha Corona, Constantine en Dosithee, van de gasthuis Zusters van Breda, allen bestemd voor het St. Elisabethsgasthuis, alhier.

PASTOOR DE VALK.

Naar we vernemen is Pastoor de Valk die in het begin van dit jaar om gezondheidsredenen van hier vertrok, in het Sanatorium Dekkerswald bij Nijmegen, opgenomen.

S T. THOMASKRING.

De St. Thomaskring die onder de bezielende leiding van de Nieuwe directeur Pater Brada weer een nieuw fris leven schijnt te beginnen, vierde Zondag het negenjarig bestaan met een H. Mis en algemene H. Communie in de Kathedraal en des avonds een feest op het St. Thomas college.

MGR. VERRIET.

Naar we vernemen keert Mgr. Verriet niet Donderdag van Aruba terug, maar Maandag a.s.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

Overgenomen uit „Boletin Comercial" en „Beurs en Nieuwsberichten"

De Ver. Staten hebben bezit genomen van de eilanden Canton en Endenbury, in de Stille Zuidzee, om ze te gebruiken als basis voor handelsvliegtuigen. De beide eilanden zijn bekend uit de wetenschappelijke expeditie ter bestudering van de Zonsverduistering het vorige jaar.

NEDERLAND.

Volgens de Nederlandse handelsbalans bedroeg de uitvoer in Februari van dit jaar 82 millioen, de invoer bedroeg 118 millioen. Voor Januari waren deze cijfers 82 en 119. In Februari 1937 respectievelijk 59 en 115.

Te Delft zijn op 6 Mrt. in de oude stad vijf huizen in de as gelegd. De schade was zeer groot, deze wordt echter door verzekering gedekt.

Voor het eerst sinds de geboorte van Prinses Beatrix bezochten de Prinses en de Prins de dienst in de Nederduits Hervormde Kerk. De dienst stond onder leiding van Ds. Blauwenraad.

Burgemeester van Slobbe, deelde mede, dat de blootgelegde graven in de Grote Kerk te Breda met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid de overblijfselen bevatten van Graaf Hendrik den Derden van Nassau, René van Chalons, Prins van Oranje, van Anna van Buren, de gemalin van Prins Willem I en de jeugdig gestorven dochter uit dit huwelijk.

ONDERVINDINGEN.

met boeken bibliotheken en bibliothecarissen.

Een boek met gouden bladeren.

De vooruitgang van de „Zwarte Kunst".

De mens vereert het boek, maar hij springt er ook wel eens wonderlijk mee om. Hij maakte vele zeldzame exemplaren en haalde allerlen grappen uit met en door boeken. Men maakt de grootste boeken, ware reuzen en men doet alle mogelijke moeite om daarnaast het record voor het kleinste boek te halen, terwijl van de banden waarin het boek gestoken wordt, de een al mooier en kostbaarder is dan de andere. Zeldzame boeken hebben hun eigen geschiedenis. Daarom is het niet te verwonderen, dat zij steeds weer liefhebbers vinden.

Het nieuwe boek ligt voor ons op de tafel. Het is mooi van uiterlijk, keurig gebonden, zijn rug in gouden vierkanten verdeeld, het schutblad is van het mooiste blauw, dat men zich kan indenken. Er ligt een zijden bladwijzer naast, een kilometerteller als het ware. Van het eerste ogenblik af houden wij van het boek, zijn uiterlijk trok ons aan, nog voor wij de kostbare inhoud kenden.

Na de eerste bladzijden te hebben gelezen, besloten wij het boek niet achter elkaar te verslinden, doch met welgevallen bladzijde na bladzijde, regel voor regel te genieten.

Terwijl wij als door een magische hand voorwaarts gedreven worden en wij vol spanning bereid zijn ieder ogenblik weer een blad om te slaan om onze nieuwsgierigheid te bevredigen, doorploegen wij moeizaam en grondig de woordenakker, stil en aandachtig en volgen de woorden met onze ogen. En ondanks al onze goede voornemens blijkt al spoedig, dat wij reeds een derde deel van het boek uit hebben gelezen, als wij onze ogen even opslaan. Maar dan bereiken wij de bedenkelijke plaats, waar de zijden kilometerteller het boek precies in twee helften verdeelt, en zelfs de optimist weet nu, dat er reeds schaduwen op komen dagen.

Op dat ogenblik zijn wij er diep van onder de indruk; nu bemerken wij tot onze schrik, dat wij bezig zijn een vriend te verliezen en zijn er op bedacht op alles goed acht te geven, eer hij van ons zal heen gaan. En evenals iemand op jaren bezorgd is voor de rest van de dagen, die hij nog te leven heeft, zo beginnen wij met nieuwe aandacht het tweede gedeelte van het boek te lezen; wij delen die helft zelfs nog eens in tweeën, doch hoe meer wij het eind naderen, hoe kleiner die laatste helft wordt.

Zo slaan wij met een zekere onwil de volgende bladzijden om en het onafwenbare komt hoe langer hoe nader.

Om het uur uit te stellen leggen wij het boek enige dagen weg. Maar het gelukkige gevoel om het vertrek van den vriend nog enige tijd uit te stellen, ebt spoedig weg in de kwellende wens, aan deze onzekere toestand een einde te maken. Met een zekere vertrouwheid naderen wij onzen vriend weer, die vol hoffelijkheid met de afloop van zijn geschiedenis gewacht heeft, tot wij het gewenst vonden verder te lezen.

En terwijl de laatste woorden, deels gejaagd, deels druppelsgewijze door onze ogen tot onze hersenen doordringen, overvalt ons een grenzeloze droefheid, die veroorzaakt wordt door het verlies van een ons geliefd wezen. Een grote leegte breidt zich over ons uit, ons gevoel wordt verward, omdat het naar een fantoom haakte, dat reeds lang in de verre koelte van de aether vervlogen is.

In vroeger tijden was het boek niet slechts kostbaar, boeken waren toentertijd ook buitengewoon zeldzaam. Thans hebben zelfs de armsten hun boeken. Dat is een van de grootste vooruitgangen in de menselijke geschiedenis.

Behalve om hun inhoud zijn er ook verschillende boeken, die door hun antiquarische waarde zeer kostbaar zijn en er zijn er onder, in enkele grote bibliotheken, die hun gewicht aan goud waard zijn.

Een zeer kostbaar boek is dat, hetwelk de Brazilianen den Paus ten geschenke gaven. Het boek bestaat uit gouden bladen, die met juwelen bezet zijn, terwijl de band uit een kostbaar mozaïek van edelstenen bestaat, dat de landkaart van Brazilië voorstelt.

Standaardwerken bevatten soms vele delen. Het record hiervan slaat wel een Chinees literair-wetenschappelijk standaardwerk, dat „Toesjoe-tsjisjeng" heet. Het bevat 5020 delen, waarvan 20 alleen al nodig zijn als inhoudsopgave. Op 852.588 bladzijden zijn 153 millioen lettertekens gedrukt. Onder auspiciën van den keizer van China werd het in de 18e eeuw gedrukt in een oplage van 100 exemplaren. De keizerlijke prinsen, de ministers en andere hoogwaardigheidsbekleders werden er mede bedacht. Tijdens de Taipingrevolutie werden vele exemplaren geschonden. In 1883 kwam het Britse museum voor de prijs van 35.000 roebel in het bezit van een volledig exemplaar.

Sinds de uitvinding van „De Zwarte Kunst", zoals de boekdrukkunst om zijn zwarte letters wel genoemd wordt, hebben ongeveer 25 millioen boeken de wereld veroverd. Vraagt men nu, welk daarvan het oudste is, dan zal de geleerde wereld ongetwijfeld eenstemmig de „Diamanter Soetra" noemen. Deze bevond zich in Turkestan onder 1130 manuscriptenbundels in de kelder der „Duizend Boeddha's", zorgvuldig in linnen genaaid. Voorin staat, dat het boek op 11 Mei 868 vóór Christus door Wang Chiech gedrukt werd en wel met houten drukplaten. De bladen zijn keurig aan elkaar gelijmd en het geheel is vijf meter lang.

Doch er zijn ook boeken van later datum, die het vermelden waard zijn.

Zo ontdekte een studente in de botanie te Cambridge, die ijverig allerlei boeken over botanie opsloeg, tussen twee aan elkaar geplakte bladzijden in een natuurwetenschappelijk werk een testament, dat haar als vindster ten goede kwam. Het was het testament van een groot-industrieel en een vriend der botanie, Beverley genaamd, die het testament zelf in het boek had geplakt, voordat hij het exemplaar daarna aan de bibliotheek te Cambridge schonk. Beverley had zich gedurende de laatste jaren van zijn leven uitsluitend met het verzamelen van planten bezig gehouden en een omvangrijk boek hierover geschreven. Daar hij er van overtuigd was, dat het boek slechts weinig mensen zou interesseren, kwam hij op het idee om een belangrijke schenking te geven aan de vinder van het testament.

Tot slot vermelden wij nog de grote sensatie, welke plaats vond op een Parijse boekenmarkt. Daar werd het werk van den dichter Racine aangeboden, dat men letterlijk kon eten. Alle bladen waren namelijk in plaats van uit papier van een soort wafel gemaakt, de band was, al was het misschien niet bepaald een delicatesse, uit koekdeeg en in ieder geval eetbaar.

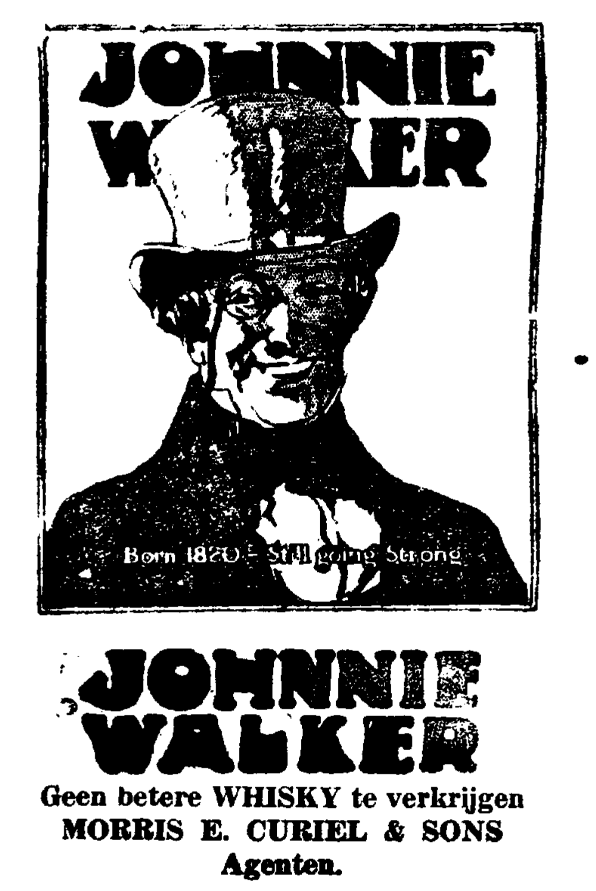
Enkele dagen na het verschijnen van de eerste oplage was deze uitverkocht, de lezers hadden blijkbaar de spannende lectuur „verslonden". In ieder geval was het een absoluut nieuwe manier om de omzet van het boek op zeer ongewone wijze te vergroten.

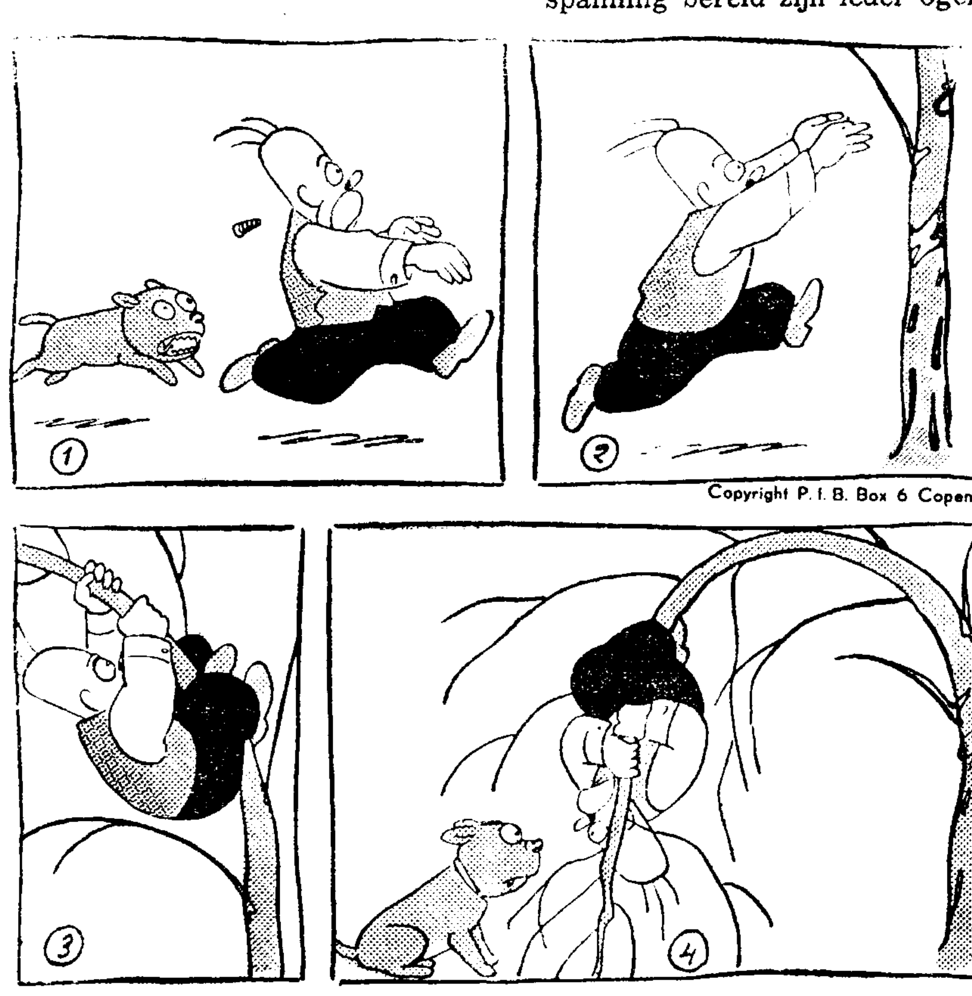
DE ELECTR. HAMER ONDERZOEKT DE VOCHTIGHEID VAN HET HOUT.

Om de vochtigheid van het hout vlug en afdoende te onderzoeken, zonder dat he hout er onder lijdt, gebruikt men in Amerika de laatste tijd een electrische hamer. Door zijn steel lopen de beide stroomleidingen die in electroden in de vorm van messen uitlopen. De slag op het hout waarin de klingen gemakkelijk doordringen, sluit de stroomkring. Daarbij wordt de draad van de weerstand gemeten, welke afhankelijk is van de vochtigheid van het hout. De grenzen der metingen liggen bij dit instrument tussen 7 en 24 per honderd. Hout met een vochtgehalte van minder dan 7 pct. kan wegens de waterdamp der lucht niet gemakkelijk bewaard blijven en wordt betrekkelijk weinig gebruikt. Hout met een vochtgehalte van meer dan 24 pct. echter is te nat om voor industriele doeleinden te kunnen dienen. Hoe droger het hout, hoe beter. Daarom zijn snel en zeker werkende meetapparaten als de electrische hamer van grote waarde.

Aankomst en vertrek der schepen in de maand Maart 1938.

9.	Ned.	Medea	New York	Maracaibo
10.	„	Costa Rica	Pto. Colombia	Pto. Cabello
10.	„	El Libertador	Maracaibo	Maracaibo
10.	„	Veendam	New York	New York
10.	Duitsch	Sesostris	Pto. Colombia	Pto. Cabello
10.	„	Frisia	Maracaibo	Maracaibo
11.	Ned.	Amazone	„	New York
11.	Eng.	Ruachine	Londen	Cristobal
12.	Fransch.	Cuba	La Guaira	Pto. Colombia
12.	Eng.	Remuera	New Zealand	Londen
22.	Ned.	Calypso	?	Maracaibo.

EEN MINDER AANGE NAME ONTMOETING.

TELEVISIE. In Londen worden omnibussen van de oude tot de nieuwe tijd gefotografeerd. Hier ziet U een oude paardentram, die de televisie-apparaten passeert.

SPORT - RUBRIEK

Officële Mededelingen

van

"De Curaçaose Voetbalbond".

Het Bestuur neemt gaarne bestellingen op voor het, in deze maand, te verschijnen F.I.F.A. jaarboek waarvan de prijs Zw. frs. 5.— zal bedragen (franco). Verzoeken tot bestelling te richten tot den 1en Secretaris.

Met ingang van heden heeft de C.V.V. „D.D.V.O." hare naam gewijzigd in Sparta.

Afgeschreven als lid van Volharding: E. Senior.

Ingeschreven als werkende leden van:

Atletico	V. Nicia
	C. Pieters
Hilversum:	O. Corea
R.C.C.:	J. Hudson
	W. van Rosberg
	E. Rodriguez
	F. Brakke
	S. Fingal
	O. Rigaud.

Jaarlijkse Algemene Ledenvergadering te houden op Woensdag 23 Maart 1938 des avonds om 8 uur in het gebouw van de Curaçaose Sportclub, Scharlo.

Agenda:

1. Opening door den Voorzitter
2. Notulen vorige vergadering.
3. Jaarverslag van den Secretaris
4. Jaarverslag van den Penningmeester
5. Verslag Financiele Commissie
6. Bestuursverkiezing.
7. Voorstel Bestuur instelling Technische Commissie
8. Voorstel Bestuur verlenging spel-duur
9. Rondvraag
10. Sluiting.

Van de periodiek aftredende Bestuursleden, de heren G. M. Beltram, H. A. Dennert en H. A. Maduro hebben de twee eerst genoemden zich herkiesbaar gesteld; het Bestuur stelt de heer A. Namias de Castro (R.C.C.) candidaat voor de vacature van den heer Maduro.

Candidaatstellingen, verzegeld van een verklaring der candidaten dat zij de candidatuur aanvaarden en ondertekend door tenminste 3 aangesloten Verenigingen, moeten vóór 16 Maart 1938 in het bezit van den 1en Secretaris zijn. CANDIDAATSTELLINGEN DIE NIET AAN HET BOVENSTAANDE VOLDOEN, ZULLEN ONVOORWAARDELIJK TERZIJDE WORDEN. GELEGD

Verder wordt voor vertengwoordiging ter Algemene Vergadering verwezen naar art. 21 lid 6 sub. a tot en met g van het H. R.

Namens het Bestuur
De 1ste Secretaris
H. A. Dennert.

Alle inlichtingen, opgaven, e.d. worden gaarne verstrekt door den 1sten Secretaris-competitieleider, de heer H. A. Dennert, Breedestraat 181, telefoon 640.